

บทที่ 4

วิเคราะห์ภาพตัวแทนจากภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ เรื่อง อุลตร้าแมน (Ultraman) ของเด็กปฐมวัย

ภาพยนตร์และการ์ตูนทางโทรทัศน์สำหรับเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 4-7 ปี ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษานั้นมี 4 เรื่อง ได้แก่ อุลตร้าแมน (Ultraman) , โดราเอมอน (Doraemon), ไปเกมอน (Pokemon) , และ เดอะ พาวเวอร์พัฟฟ์ เกิร์ล (The Powerpuff Girls) ซึ่งในแต่ละเรื่องก็มีเนื้อเรื่องและลักษณะตัวละครที่ต่างกันไป ซึ่งในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอการวิเคราะห์ภาพตัวแทนจากของภาพยนตร์ทางโทรทัศน์เรื่อง อุลตร้าแมน (Ultraman) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.1 เนื้อเรื่องย่อ เรื่อง อุลตร้าแมน (Ultraman)

อุลตร้าแมนนั้นเป็นเรื่องราวของชายหนุ่มที่ทำงานในหน่วยกู้ภัยของประเทศญี่ปุ่น (หน่วยวิหะยะ) ที่สามารถรวมพลังกับอุลตร้าแมนโดยการแปลงร่างเป็นอุลตร้าแมน เพื่อต่อสู้กับเหล่าสัตว์ประหลาด โดยมีจุดมุ่งหมาย คือ ป้องกันประเทศและโลกจากการทำลายล้างของสัตว์ประหลาด ซึ่งสัตว์ประหลาดจะมีที่มาแตกต่างกันไป แต่อย่างไรก็ตามอุลตร้าแมนนั้นสามารถเอาชนะได้ แม้อุลตร้าแมนจะมีเวลามีเวลาอยู่บนโลกมนุษย์ได้เพียงแค่ 3 นาทีก็ตาม

4.2 ตัวละครในเรื่อง อุลตร้าแมน (Ultraman)

ในส่วนนี้ผู้วิจัยจะแสดงข้อมูลเกี่ยวกับตัวละครที่สำคัญในเรื่อง อุลตร้าแมน ว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสรุปจากผู้วิจัย ประกอบกับการสัมภาษณ์เด็กปฐมวัย นักพากย์การ์ตูน เรื่อง อุลตร้าแมน (ภาคผนวก) รวมทั้งการศึกษาจากอินเทอร์เน็ต และหนังสือประวัติอุลตร้าแมน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 อุลตราแมน ภาพที่ 4.1

ก. ลักษณะทางกายภาพ

ถิ่นกำเนิด ดินแดนแห่งแสงสว่าง แกแล็กซี่เนบิวล่า M78

อายุ 20,000 ปี

ความสูง 40 เมตร

ความเร็ว เร็วกว่าความเร็วของเสียง

น้ำหนัก 35,000 ตัน

รูปร่าง มีลักษณะมน สีแดงเงิน

สีตา สีเหลือง

ภาพที่ 4.1 ภาพอุลตราแมน

ร่างมนุษย์ ซิน ฮายาตะ แปลงร่างเป็นอุลตราแมน ด้วยการชูเบต้าแคปซูล (BETA CAPSULE) ขึ้นฟ้ามีเวลาอยู่บนโลกในร่างของอุลตราแมน 3 นาที ซึ่งจะมี colour timer ที่อยู่ตรงหน้าอกของเขาคอยเตือน ถ้าหากพลังเขาหมด colour timer ก็จะมีดับลงและเขาก็จะตาย

สังกัดหน่วย หน่วยอวกาศวิหะ SSS (SCIENCE SPECIAL SEARCH PARTY)

อาวุธสำคัญ แสงสเปซเซียม (SPECIUM RAY) อุลตราสแลช (ULTRA SLASH) อุลตราแอร์ แคชท์ (ULTRA AIR CATCH) พลังเคลื่อนย้ายร่าง (TELEPORTATION) อุลตราแอ็ทแทรคบีม (ULTRA ATTRACK BEAM) และพลังสายน้ำอุลตรา (ULTRA WATER STREAM)

ข. ลักษณะนิสัย

- เท่ เก่ง

ตัวอย่างพฤติกรรม สามารถต่อสู้กับสัตว์ประหลาดต่างๆได้ ช่วยปกป้องโลกจากความหายนะ

- มีคุณธรรม รักความดี รักความยุติธรรม ความถูกต้อง

ตัวอย่างพฤติกรรม ช่วยเหลือคนที่อ่อนแอกว่า , ให้อภัยสัตว์ประหลาดที่สำนึกผิด

- มีความอ่อนโยน รักเด็ก

ตัวอย่างพฤติกรรม เด็กมักจะถูกสัตว์ประหลาดทำร้าย และผู้ที่มาช่วยก็จะเป็นอุลตราแมน และจะมีท่าทางที่แสดงออกต่อเด็กนั้นก็จะไม่เหมือนกับต่อสู้กับปีศาจ

4.2.2 เจ้าแม่อุลตรา

ก. ลักษณะทางกายภาพ ภาพที่ 4.2

ถิ่นกำเนิด ดินแดนแห่งแสงสว่าง แกแล็กซี่เนบิวลา M78

อายุ 140,000 ปี

ความสูง 40 เมตร

ความเร็วในการบิน มัค 10

น้ำหนัก 32,000 ตัน

รูปร่าง มีลักษณะมน สีแดงเงิน

สีตา สีเหลือง

ภาพที่ 4.2 เจ้าแม่อุลตรา

ร่างมนุษย์ เคยเปลี่ยนร่างตนเองเป็นป้ามิโดริ ผู้ที่มีใบหน้าคล้ายกับมารดาของโคทาโร่ และเป็นผู้มอบ อุลตรา เบดจ์ ให้กับโคทาโร่

สังกัดหน่วย เจ้าแม่อุลตรามีตำแหน่งเป็นหัวหน้าหน่วยพลยาบาลของดาวอุลตรา (SILVER CROSS ARMY LEADER) หน่วยนี้มีหน้าที่รักษาพยาบาลอุลตราแมนที่บาดเจ็บจากการต่อสู้ในหลายๆที่ของห้วงจักรวาล

อาวุธสำคัญ มาเทอร์ เรย์ (MOTHER RAY) เป็นพลังแสงในการรักษา , มาเทอร์ ชาวเวอร์ (MOTHER SHOWER) พลังแสงในการรักษา , พาวเวอร์ บีม (POWER BEAM) , พลังงานในการเพิ่มพลังให้แก่อุลตราแมนทาโร่ และลำแสงพิฆาตเจ้าแม่ (MOTHER DESTROY RAY)

ข. ลักษณะนิสัย

- ช่วยรักษาอุลตราแมนทาโร่

ตัวอย่างพฤติกรรม เมื่ออุลตราแมนทาโร่บาดเจ็บสาหัส เจ้าแม่อุลตราใช้มาเทอร์ ชาวเวอร์ช่วยรักษา ซึ่งเปรียบเสมือนการชุบชีวิต เนื่องจากสามารถช่วยให้ทาโร่ฟื้นกลับมาแข็งแรงดังเดิม

4.2.3 อุลตราแมนทาโร่ ภาพที่ 4.3

ก. ลักษณะทางกายภาพ

ถิ่นกำเนิด ดินแดนแห่งแสงสว่าง แกแล็กซี่เนบูล่า M78
อายุ 12,000 ปี
ความสูง 53 เมตร
ความเร็วในการบิน มัค 20
น้ำหนัก 32,000 ตัน
รูปร่าง มีลักษณะมน สีแดงเงิน
สีตา สีเหลือง

ภาพที่ 4.3 ภาพอุลตราแมนทาโร่

สังกัดหน่วย ZAT(ZARIBA OF ALL TERRITORY)

อาวุธสำคัญ ลำแสงสโตเรียม (STORIUM RAY) , อุลตราไดนาไมท์ (ULTRA DYNAMITE), คิงส์ เบรซเลท (BRACELET) , สวอลโลว์ คิก (SWALLOW KICK) และบลู เลเซอร์ (BLUE LASER)

ข. ลักษณะนิสัย

- เก่ง และมีพลังมากกว่าตัวอื่นๆ

ตัวอย่างพฤติกรรม เมื่อภารกิจบนโลกเสร็จสิ้น อุลตราแมนทาโร่ได้รับการยอมรับจากพี่น้องอูลตราแมน ให้เป็นนักสู้ที่สมบูรณ์แบบที่สุดในดาวอูลตรา

4.2.4 สัตว์ประหลาด ภาพที่ 4.4

ภาพที่ 4.4 ภาพสัตว์ประหลาด

ก. ลักษณะทางกายภาพ

- มีรูปร่างน่าเกลียดน่ากลัวแตกต่างกันไป

- ผิวหนังซรุซระ ตะปุมตะป้า
- พันแหลม ห่าง

ข. ลักษณะนิสัย

- ชอบทำลายล้างทุกสิ่ง ทำลายบ้านเมือง ทำลายโลกด้วยเหตุผลต่างๆ มักจะเอาพลังจากอุลตราแมน และต่อสู้กับอุลตราแมน

ตัวอย่างพฤติกรรม สัตว์ประหลาดมักจะออกอาละวาด โดยการมาทำลายบ้านเมือง จนหน่วยวิหิยะต้องมาปราบและ อุลตราแมนก็ปรากฏตัวในที่สุด

- บางตัวก็ถูกกีดกันจนทำให้ต้องทำลายบ้านเมือง บางตัวก็สำนึกผิดในตอนท้าย และได้รับการให้อภัยจากอุลตราแมน

ตัวอย่างพฤติกรรม สัตว์ประหลาด ที่ชื่อ ปีกม่อน กลับตัวได้ก็ได้รับการให้อภัย

4.3 แนวคิด (Concept) จากภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ เรื่อง อุลตราแมน (Ultraman)

ในภาพยนตร์เรื่อง อุลตราแมนนั้น ก็มาเนื้อหาเรื่องราวต่างๆ ที่นำเสนอออกมานั้น เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยในการนำเสนอภาพตัวแทน ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ดังนี้

4.3.1 ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

เนื้อหาของเรื่องอุลตราแมน ในส่วนที่นำเสนอถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ปรากฏในเรื่องอุลตราแมนนี้ เป็นการแสดงถึงการทำงานของชายหนุ่มคนหนึ่งทำงานในหน่วยกู้ภัย ซึ่งบรรยากาศ การแต่งกาย ลักษณะการทำงาน เครื่องมือต่างๆจะเป็นแนวล้ำแสดงให้เห็นถึงความเป็นเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า และโดยเฉพาะแนวคิดของเรื่องที่เป็นการแปลงร่างโดยการอาศัยแคปซูลจากชายหนุ่มธรรมดากลายเป็นเหมือนกับหุ่นยนต์ที่สามารถต่อสู้กับสัตว์ประหลาดตัวใหญ่มหึมาได้ ซึ่งเป็นแนวคิดที่นำเสนอความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่แม้ว่าจะยังไม่

สามารถเกิดขึ้นได้ในความเป็นจริงในปัจจุบันก็ตาม ซึ่งความเป็นเทคโนโลยีดังกล่าวนั้น เด็กปฐมวัยจะมองเห็นในแง่ของวัตถุสิ่งของและ/หรือ การกระทำที่ปรากฏออกมา ดังนี้

- อุลตราแมนทำได้หลายอย่าง เช่น วิ่งไฟ ปล่องลำแสง มีดาบ (เด็กชาย อ.3)
- อุลตราแมนมีพลัง ปล่องแสงและชักดาบออกมาได้ ใช้วงแหวนได้ (เด็กชาย ป.1)
- อุลตราแมนทุกตัวเป็นพระเอก อุลตราแมนเข้าสิงคนที่เป็นพระเอกก็แปลงร่างเป็นอูลตราแมนได้ (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนมีพลังแข็งแรง (เด็กชาย ป.1)
- อุลตราแมนเป็นพระเอก พอคนหยิบแคปซูลมาแล้วชูก็จะกลายเป็นอูลตราแมน (เด็กชาย ป.2)

นอกจากนี้ในเรื่อง อุลตราแมน นั้นยังมีเทคโนโลยีแสดงออกโดยอุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆที่ใช้ ในหน่วยวิหะ เช่น แผงวงจรควบคุม วิชยติดตามตัว ปืนเลเซอร์ ฯลฯ ล้วนเป็นการแสดงออกถึงความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ไม่เพียงแค่นั้น เรื่อง อุลตราแมนนั้นยังนำเสนอถึงการทำงานอย่างเป็นวิทยาศาสตร์อีกด้วย ซึ่งเป็นการทำงานที่เป็นเหตุเป็นผล มีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล มีการคิดไตร่ตรองหาสาเหตุของการเกิดปัญหาต่างๆก่อนที่จะตัดสินใจลงมือไป และโดยเฉพาะการทำงานของหน่วยวิหะก็เป็นการทำงานที่มีขั้นตอน มีกระบวนการ คิดหาเหตุผลต่างๆเพื่อที่จะทำให้งานมีประสิทธิภาพ

แต่จากข้อมูลจากเด็กปฐมวัยเบื้องต้นจะเห็นได้ว่าเด็กปฐมวัยจะให้ความสำคัญกับอาวุธพิเศษของอูลตราแมน ที่จะสามารถนำมาปราบสัตว์ประหลาดต่างๆได้มากกว่า การคิดเชิงเหตุผล ดังนั้นจึงสะท้อนให้เห็นได้ว่า เด็กปฐมวัยของไทยในปัจจุบันนั้นยังไม่ได้รับการปลูกฝังแนวทางการคิดเชิงเหตุผลอย่างมากพอ เนื่องจากระบบการเรียนการสอนของเด็กปฐมวัยไทยนั้นยังมีลักษณะการท่องจำ การทำตามคำบอกอยู่มาก แม้ว่าจะมีการพยายามปรับปรุงวิธีการสอน ให้เด็กได้รู้จักคิด วิเคราะห์ด้วยตนเอง หาเหตุผลของสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ก็ยังไม่เกิดประสิทธิภาพมากนัก เนื่องจากเด็กปฐมวัยก็ยังถูกระบบของการคิดและการทำงานตามคำบอกครอบงำอยู่เด็กจึงไม่สามารถมองเห็นภาพตัวแทนของการคิดเชิงวิทยาศาสตร์ได้ดีพอ (ผู้วิจัย) แต่อุปกรณ์ต่างๆที่เป็น

เครื่องมือ เป็นพลังพิเศษของอุลตราแมนนั้นแม้เด็กปฐมวัยอาจจะยังไม่เข้าใจถึงหลักการทำงานของอุปกรณ์ หรือเครื่องมือเหล่านั้นอย่างดีพอ แต่ทว่าด้วยจินตนาการของเด็กในวัยนี้ที่มีอย่างไม่จำกัดนั้น ส่งผลให้เด็ก ๆ สามารถรับภาพตัวแทนเหล่านั้นได้อย่างดี

4.3.2 การยอมรับความเปลี่ยนแปลง

การยอมรับการเปลี่ยนแปลงในเรื่อง อุลตราแมน นั้นแสดงออกอย่างชัดเจนในเรื่องของการ แปลงร่าง จากคนธรรมดา มาเป็นอุลตราแมน ดังการอธิบายของเด็กปฐมวัยดังนี้

- อุลตราแมนทุกตัวเป็นพระเอก อุลตราแมนเข้าสิงคนที่เป็พระเอกก็แปลงร่างเป็นอุลตราแมนได้ (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนก็สามารถเข้าร่วมกับคนได้ แล้วก็แปลงเป็นอุลตราแมนได้ (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนเป็นพระเอก เพราะว่าคนเป็นพระเอกแล้ว อุลตราแมนให้แคปซูลแล้วคนก็แปลงร่างเป็นอุลตราแมน แปลงร่างได้หลายวิธี (เด็กชาย ป.2)

เรื่อง อุลตราแมนนั้นได้นำเสนอการเกิดการเปลี่ยนแปลงของสิ่งที่ยังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ในยุคปัจจุบัน ซึ่งนั่นก็คือ การเปลี่ยนแปลงของร่างกาย ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงขาดลักษณะรูปร่างที่สามารถเปลี่ยนจากคนธรรมดาเป็นผู้ซึ่งมีร่างกายอันใหญ่โตที่เรียกว่า เหล่าบรรดาอุลตราแมน และก็มีพลังมากขึ้น มีความสามารถมากขึ้นจนสามารถต่อสู้กับสิ่งที่มีมนุษย์ยากที่จะสู้ได้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ส่งผลให้เห็นถึง การยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นการเสนอแนวคิดของการเปลี่ยนแปลงที่แตกต่างจากความเป็นจริงในปัจจุบันอย่างมาก เนื่องจากในความเป็นจริงนั้นร่างกายมนุษย์ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ แต่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดนั่นก็คือจิตใจ แต่ในเรื่องอุลตราแมนนั้นกลับแตกต่างอย่างสุดขีด ซึ่งในเรื่องนั้น มีการเปลี่ยนแปลงร่างจากคนธรรมดาเป็นอุลตราแมนได้ แต่ในขณะที่ความรู้สึกนึกคิดและจิตใจยังมีการรักในความดี มีจุดมุ่งหมายที่จะปกป้องโลกเหมือนเดิม ซึ่งแนวคิดนี้ที่นำเสนอในเรื่อง อุลตราแมน นั้น แม้จะเป็นเรื่องที่แตกต่างจากความเป็นจริง แต่ก็เป็เรื่องที่เด็กปฐมวัยยอมรับในแนวคิดนี้ได้ เพราะการแปลงร่างในเรื่องนั้นเป็นการแปลงร่างเพื่อมาเพิ่มพลังให้คนธรรมดาที่ไม่สามารถต่อสู้กับสัตว์ประหลาดได้ ดังนั้นจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างเพื่อให้เทียบเท่ากับสัตว์ประหลาด ซึ่งเด็ก

ปฐมวัยเป็นวัยที่มีจินตนาการและเด็กปฐมวัยก็ยังมีอารมณ์ร่วมกับเนื้อหาของ อุลตราแมน จึงสามารถยอมรับแนวคิดการเปลี่ยนแปลงตรงนี้ได้โดยไม่มีปัญหาใดๆ

ในทุกตอนของ เรื่อง อุลตราแมนนั้นล้วนมีการการแสดงให้เห็นถึงการแปลงร่างของคนธรรมดาในหน่วยกู้ภัย กลายเป็นอุลตราแมนมาต่อสู้กับสัตว์ประหลาดได้ทั้งสิ้น ดังภาพที่ 4.5

ภาพที่ 4.5 ภาพการแปลงร่างของฮายาตะเป็นอุลตราแมน

ในส่วนของการเปลี่ยนแปลงนั้น เด็กปฐมวัยสามารถมองเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงนี้ และแม้การเปลี่ยนแปลงนี้จะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ยังไม่สามารถเกิดขึ้นจริงได้ในปัจจุบัน ซึ่งผู้ใหญ่บางคนอาจจะสามารถเข้าใจได้ แต่เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีจินตนาการ ดังนั้นเมื่อเด็กปฐมวัยได้รับชม เรื่อง อุลตราแมนที่นำเสนอทั้งภาพและเรื่องราวออกมาเช่นนั้น จึงสามารถมองเห็นและยอมรับได้อย่างมากกว่า ทั้งด้วยจินตนาการและความรู้สึกร่วมกับเนื้อเรื่องที่ต้องการให้สัตว์ประหลาดถูกทำลาย ดังนั้นจึงส่งผลให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่จะสามารถช่วยให้สัตว์ประหลาดถูกทำลายตามที่ตนต้องการได้นั่นเอง

4.4 ภาพตัวแทนจากภาพยนตร์ทางโทรทัศน์โดยผ่านบทบาทหลัก ของตัวละคร เรื่อง อุลตราแมน (Ultraman) และปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ในการวิเคราะห์ภาพตัวแทนภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ เรื่อง อุลตราแมน นั้น ผู้วิจัยจะอธิบายลักษณะของภาพตัวแทนออกมาเป็น 3 ระดับ กล่าวคือ ภาพแบบฉบับ (Type) ภาพตายตัว (Stereotype) และภาพต้นแบบ (Archetype) ซึ่งภาพตัวแทนต่างๆนี้ถูกนำเสนอโดยผ่านบทบาทต่างๆ พร้อมปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดภาพตัวแทนนั้นๆ ดังต่อไปนี้

4.4.1 บทบาทของพระเอก

ก. ภาพตัวแทนที่เกิดขึ้นจากบทบาทของพระเอก

พระเอกจากเรื่อง อุลตราแมน มีลักษณะที่แสดงออกมาจากความเก่ง ผสมผสานกับการเป็นคนดี มีจุดมุ่งหมาย มีอาวุธที่นำมาใช้ในทางที่ดี ดังที่เด็กปฐมวัยได้ถอดรหัสไว้ ดังนี้

- อุลตราแมนเป็นคนที่แปลงร่างมา นิสัยดี เป็นพระเอกด้วย ฆ่าปีศาจที่เป็นตัวร้าย (เด็กชาย อ.2)
- อุลตราแมนเป็นพระเอกเพราะว่าเขาทำลายปีศาจ (เด็กชาย อ.2)
- อุลตราแมนเป็นพระเอก เพราะมันสามารถปล่อยแสงได้ และมันก็สามารถแปลงร่างเป็นคนได้ แล้วก็แปลงเป็นอุลตราแมนได้ (เด็กชาย อ.3)
- อุลตราแมนเก่ง ใจดี นิสัยดี ไม่ทำลายโลก (เด็กชาย ป.1)
- อุลตราแมนสามารถปราบสัตว์ประหลาดได้ เก่งมาก (เด็กชาย ป.1)
- อุลตราแมนทำหน้าที่ปกป้องโลกจากสัตว์ประหลาด ด้วยการต่อสู้ ยิงแสง เตะต๋อย ถีบ เหวียง (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนเป็นพระเอก พอคนหยิบแคปซูลมาแล้วเขาก็จะกลายเป็นอุลตราแมน (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนมีหลายตัว มันแปลงร่างได้หลายวิธี (เด็กชาย ป.2)

บทบาทพระเอกจาก เรื่อง อุลตราแมนนั้น เป็นภาพตัวแทนที่แสดงถึงความดี ผสมผสานกับความเก่ง ในส่วนความดีนั้นเป็นเรื่องของการช่วยเหลือผู้อื่น การช่วยปกป้องโลกมนุษย์จากการทำลายล้างของเหล่าสัตว์ประหลาด และช่วยเหลือบ้านเมือง ช่วยเหลือโลกมนุษย์

จากการทำลายจากบุคคลนอกโลก ซึ่งในเรื่องก็คือ สัตว์ประหลาดนั่นเอง ซึ่งเด็กปฐมวัยได้อธิบายถึงความเก่งออกมาดังนี้

- อุลตราแมนทุกตัวเป็นพระเอก เพราะมันปกป้องโลก (เด็กชาย อ.2)
- อุลตราแมนเป็นพระเอก เพราะมันช่วยโลก เก่งกาจ ฆ่าปีศาจได้ ปล่อยแสงได้ (เด็กชาย อ.2)
- อุลตราแมนเป็นพระเอกเพราะต่อสู้กับสัตว์ประหลาดได้ทุกตัว ช่วยโลกมนุษย์ (เด็กชาย อ.2)
- อุลตราแมนปล่อยพลังทำลายปีศาจได้ (เด็กชาย อ.3)
- อุลตราแมนจะต้องทำโลกที่บิดเบี้ยวกลับคืนมาให้ได้ (เด็กชาย ป.1)
- พระเอกคืออุลตราแมนทั้งหมด เพราะมันช่วยปกป้องโลก ต่อสู้กับปีศาจ ชนะได้หมด (เด็กชาย ป.1)
- อุลตราแมนช่วยปกป้องแกแลกซี (เด็กชาย ป.1)
- อุลตราแมนทุกคนเป็นพระเอกหมดครับ เพราะว่าเก่งเหมือนกัน เพราะอุลตราแมนทุกคนช่วยปกป้องโลก แกแลกซีและจักรวาล (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนเก่ง สู้สัตว์ประหลาดได้ กล้าหาญแบบไม่กลัวตาย สู้ไม่หวั่นถอย (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนเป็นคนดี รักความยุติธรรม ดีในทุกด้าน ทุกยุคทุกสมัย รักความถูกต้อง ต้องการช่วยเหลือคนที่อ่อนแอกว่า ต้องการไปช่วยเหลือ แก๊วสิ่งที่จะเป็นหายนะ (เด็กชาย ป.2)

การที่จะเป็นคนดีได้นั้นจะต้องมีความเก่งและความสามารถต่างๆที่จะส่งผลให้การกระทำความดีนั้นลุล่วงไปได้ด้วยดี หากไม่มีความเก่งกาจสามารถก็จะไม่สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้สำเร็จ ซึ่งก็จะเท่ากับว่าไม่สามารถทำความดีได้นั่นเอง ซึ่งความเป็นคนดีของบทบาทพระเอก จากเรื่อง อุลตราแมนนั้นได้ถูกแสดงให้เห็นในการให้ความช่วยเหลือ ช่วยปกป้องโลก ช่วยปราบสัตว์ประหลาด ซึ่งการที่จะทำพฤติกรรมเช่นนั้นได้จะต้องมีความสามารถในการต่อสู้ ไม่ว่าจะ เป็นมีพลังพิเศษ มีอาวุธพิเศษ อาวุธในที่นี้คือ พลังพิเศษ ความสามารถพิเศษต่างๆที่อุลตราแมนสามารถปล่อยออกมาได้ ไม่ว่าจะเป็น แสงสเปซเซียม (SPECIUM RAY) , อุลตราสแลช (ULTRA SLASH) , อุลตราแอร์ แคชท์ (ULTRA AIR CATCH) , พลังเคลื่อนย้ายร่าง (TELEPORTATION) , อุลตราแอ็ทแทรคบีม (ULTRA ATTRACK BEAM) และพลังสายน้ำอุลตรา (ULTRA WATER STREAM) ของอุลตราแมน หรือว่าจะเป็น ลำแสงสโตเรียม (STORIUM RAY) , อุลตราไดนาไมท์ (ULTRA DYNAMITE), คิงส์ เบรซเลท (BRACELET) , สวอลโลว์ คิก (SWALLOW KICK) และบลู เลเซอร์ (BLUE LASER) ของอุลตราแมนทาโร่ ก็ตาม ส่วนเป็นอาวุธสำคัญที่ส่งผลให้สามารถต่อสู้ชนะสัตว์ประหลาดได้ และเนื่องด้วยสัตว์ประหลาดนั้นตัวใหญ่โตมาก การที่มนุษย์ธรรมดาหรือจะต่อสู้กับสัตว์ประหลาดเหล่านั้นก็ไม่สามารถเป็นไปได้นั้นจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนรูปร่างให้มีรูปร่างเปลี่ยนแปลงไปจากมนุษย์กลายเป็นอุลตราแมน และมีร่างกายใหญ่โตขึ้นเพื่อที่จะต่อสู้กันได้อย่างเท่าเทียมกัน ดังนั้นสิ่งพิเศษเหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความเก่งที่จำเป็นต้องมี ที่จะส่งผลให้สามารถเป็นคนดีได้ในที่สุด ดังที่เด็กปฐมวัยได้กล่าวถึงความเก่งกาจ ดังนี้

- อุลตราแมนเก่ง ใจดี นิสัยดี ไม่ทำร้ายโลก ต่อสู้กับสัตว์ประหลาดได้(เด็กชาย อ.2)
- อุลตราแมนเป็นพระเอก เพราะมันช่วยโลก เก่งกาจ ฆ่าปีศาจได้ ปล่อยแสงได้ (เด็กชาย อ.2)
- อุลตราแมนทำได้หลายอย่าง เช่น วิ่งไฟ ปล่อยลำแสง มีดาบ (เด็กชาย อ.3)
- อุลตราแมนเป็นคนดี เท่ เก่งกาจ บินได้ กล้าหาญ ปราบสัตว์ประหลาดได้เยอะ (เด็กชาย อ.3)
- อุลตราแมนทาโร่ มันเก่ง มันได้รับพลังจากเจ้าแม่ แล้วมันก็เก่ง มันปล่อยพลังสู้กับปีศาจในน้ำ (เด็กชาย อ.3)

- อุลตราแมนมีหลายตัว มันแปลงร่างได้หลายวิธี (เด็กชาย อ.3)
- อุลตราแมนมีลำแสง บินได้ ต่อสู้กับสัตว์ประหลาดเพื่อปกป้องโลก (เด็กชาย ป.1)
- อุลตราแมนมีพลัง ปล่องแสงและชักดาบออกมาได้ ใช้วงแหวนได้ (เด็กชาย ป.1)
- อุลตราแมนมีพลังแซ่แข็ง (เด็กชาย ป.1)
- อุลตราแมนเป็นพระเอก มันสู้ด้วยการปล่องแสง ใช้ท่าไม้ตาย เอาไฟฟ้าช็อต ใช้อาวุธหลายอย่างมาก (เด็กชาย ป.1)
- อุลตราแมน เก่ง กล้าหาญ (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนทำหน้าที่ปกป้องโลกจากสัตว์ประหลาด ด้วยการต่อสู้ ยิงแสง เตะต๋อย ถีบ เหวี่ยง (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนเป็นพระเอก เพราะมันสามารถปล่องแสงได้ และมันก็สามารถแปลงร่างเป็นคนได้ แล้วก็แปลงเป็นอุลตราแมนได้ (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนทุกตัวเป็นพระเอก อุลตราแมนเข้าสิงคนที่เป็พระเอกก็แปลงร่างเป็นอุลตราแมนได้ (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนเป็นพระเอก พอคนหยิบแคปซูลมาแล้วเขาก็จะกลายเป็นอุลตราแมน (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนเป็นพระเอก เพราะว่าคนเป็นพระเอกแล้ว อุลตราแมนให้แคปซูล แล้วคนก็แปลงร่างเป็นอุลตราแมน (เด็กชาย ป.2)

ดังนั้นสิ่งเหล่านี้จึงเป็นผลให้พระเอกในเรื่อง อุลตราแมน ที่เด็กปฐมวัยถอดรหัส ออกมานั้นมีลักษณะของการเป็นคนเก่งและคนดี ซึ่งนอกจากนี้พระเอกนั้นก็มิตศูที่ชัดเจน คือ สัตว์ประหลาด ที่อุลตราแมนต้องต่อสู้อยู่เสมอ จึงส่งผลให้พระเอกนั้นมีจุดมุ่งหมายในการทำงาน

ซึ่งจุดมุ่งหมายของพระเอกจาก เรื่อง อุลตราแมนนั้นก็คือ การปกป้องโลก จะเห็นได้ว่าไม่ใช่เพียงแค่การทำความดีเล็กๆน้อยๆเท่านั้น แต่เป็นการทำความดีที่ยิ่งใหญ่ที่ยังประโยชน์ให้แก่มวลมนุษยชาตินั่นเอง

นอกจากนี้ลักษณะความเก่ง ความสามารถดังกล่าวประกอบกับท่าทางในการต่อสู้ การปล่อยอาวุธต่าง ๆ นั้นยังเป็นสิ่งที่เด็กปฐมวัยนั้นบอกว่าเป็น ความเท่ อีกด้วย ซึ่งลักษณะเหล่านี้ก็ล้วนปรากฏใน เรื่องอุลตราแมนด้วยเช่นกัน

บทบาทของพระเอกดังกล่าวเหล่านี้ปรากฏอยู่ในทุกตอนของ เรื่อง อุลตราแมนที่จะต้องมีการปรากฏตัวของพระเอก ซึ่งเป็นอุลตราแมน และอุลตราแมนตัวดีอื่นๆ เช่น อุลตราแมนทาโร่ และการปรากฏตัวนั้นก็เป็นการปรากฏตัวเพื่อสู้กับสัตว์ประหลาดที่คนธรรมดาไม่สามารถต่อสู้ได้ และอุลตราแมนก็จะสู้โดยการปล่อยพลังต่างๆ และต่อสู้ด้วยการเตะ ต่อย จับทุ่มเหวี่ยงกัน จนสุดท้ายฝ่ายอุลตราแมนก็จะชนะได้ในที่สุด นั่นแสดงให้เห็นว่าหน้าที่หลักของ อุลตราแมนในเรื่องนั้นก็คือ การช่วยปกป้องภัยพิบัติต่างๆที่เกิดจากการทำลายล้างของสัตว์ประหลาด

ไม่เพียงแต่ความดีและความเก่งเท่านั้นที่ปรากฏผ่านบทบาทพระเอกในเรื่อง อุลตราแมน แต่การทำงานเป็นทีม มีการร่วมมือกันนั้นก็เป็นสิ่งที่ปรากฏในเรื่อง อุลตราแมนเช่นกัน ซึ่งการทำงานร่วมกันที่ปรากฏในเรื่อง อุลตราแมนนั้น เป็นการรวมพลังของเหล่าบรรดาอุลตราแมนที่รวมพลังกันต่อสู้กับสัตว์ประหลาด ซึ่งเด็กปฐมวัยสามารถอธิบายมาได้ ดังนี้

- อุลตราแมนมันเก่ง พอมันถูกจับไปตัวหนึ่ง มันก็จะเรียกอีกตัวหนึ่งออกมา (เด็กชาย ป.1)
- อุลตราแมนต้องต่อสู้ พอแพ้ก็ให้อีกคนเพิ่มพลังให้ตรงที่หน้าอกของมัน (เด็กชาย ป.2)
- อุลตราแมนเข้าร่วมกับคนแล้วก็แปลงร่างเป็นอุลตราแมนได้ (เด็กชาย ป.2)

เรื่อง อุลตราแมนนั้นถ่ายทอดภาพตัวแทนของบุคคลที่ยอมรับการทำงานร่วมกัน กล่าวคือ การทำงานใดๆก็ตาม คนเราไม่สามารถที่จะทำคนเดียวได้ แม้คนเราจะมีความสามารถ มีความเก่งกาจมากแค่ไหน แต่ก็ป็นธรรมดาที่จะมีงานที่ยากเกินความสามารถ

ของเราที่จะทำคนเดียว ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีเพื่อน เพื่อไว้คอยช่วยเหลือ ในสถานการณ์คับขันดังกล่าว ซึ่งก็เป็นการร่วมมือกันทำงานเป็นทีม (Teamwork) นั้นจะต้องสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่าแน่นอน เนื่องจากสังคมญี่ปุ่นให้ความสำคัญแก่กลุ่มมาก เน้นความสำคัญของกลุ่มหรือสถาบันที่ตนสังกัดอยู่ยิ่งกว่านั้นการรวมกลุ่มเน้นการมีส่วนร่วมทุกด้าน โดยเฉพาะด้านอารมณ์ความรู้สึกร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มมาก และให้ความสำคัญของการทำงานเป็นกลุ่มมากกว่าการทำงานโดยอิสระ (ไซโมพร สุขสัมพันธ์ ,2541 : 27-29) ส่งผลให้ไม่มีใครที่เก่งได้ด้วยตัวคนเดียว ซึ่งในเรื่อง อุลตราแมนนั้นแสดงให้เห็นถึงการทำงานร่วมกันของหน่วยวิหะที่เป็นการแสดงให้เห็นถึงการทำงานร่วมกัน กล่าวคือ ทุกคนในหน่วยวิหะนั้นจำเป็นต้องมีหน้าที่ มีการแบ่งงานกันทำอย่างชัดเจน จึงจะสามารถช่วยกันกำจัดสัตว์ประหลาดได้

จากข้อมูลข้างต้นนั้นผู้วิจัยได้สรุปภาพตัวแทนที่ถูกนำเสนอผ่านทางบทบาทของพระเอกได้ ดังตารางที่ 4.1

ภาพแบบฉบับ (Type)	ภาพตายตัว (Stereotype)	ภาพต้นแบบ (Archetype)
คนเก่ง	<ul style="list-style-type: none"> - ปราบศัตรูได้ ซึ่งศัตรูนั้นคือ คนร้าย โดยในเรื่องนั้น คือสัตว์ประหลาดได้ - มีอาวุธในการต่อสู้ - มีความสามารถทางด้านพลังกำลังแข็งแรง และสามารถต่อสู้ได้อย่างดีไม่ว่าจะเป็น เตะ ต่อย ถีบ เหวี่ยง เป็นต้น 	-
คนดี	<ul style="list-style-type: none"> - ชอบช่วยเหลือคนอื่น - ช่วยปกป้องบ้านเมือง - ช่วยปราบคนร้าย 	-
การทำงานร่วมกัน (Teamwork)	<ul style="list-style-type: none"> - มีการรวมตัวกันเพื่อทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ - มีการร่วมมือกันในการทำงาน 	-

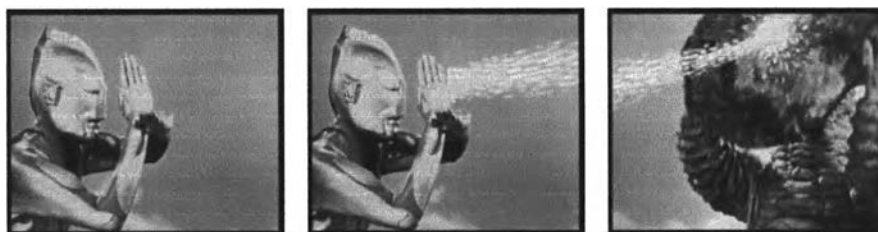
ตารางที่ 4.1 ตารางแสดงภาพตัวแทนจากบทบาทของพระเอก เรื่อง อุลตราแมน

จากข้อมูลเบื้องต้นนั้นจะสรุปได้ว่าลักษณะที่ถูกแสดงออกมาในบทบาทของพระเอก จาก เรื่อง อุลตราแมนนั้น เป็นพระเอกที่เป็นคนเก่งที่มีอาวุธและพลังกำลังสามารถเอาชนะคู่ต่อสู้ได้ รวมถึงต้องเป็นคนดี กล่าวคือ สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ นอกจากนั้นก็ไม่สามารถเป็นพระเอกได้ด้วยตัวเองเพียงคนเดียว แต่ทว่ามักจะมาจากการร่วมมือกันของกลุ่มคนดีที่มีความสามารถเหมือนกันและร่วมกันเอาชนะคนร้ายและช่วยเหลือผู้อื่นได้นั่นเอง

ข. ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดภาพตัวแทนจากบทบาทของพระเอก

การที่เด็กปฐมวัยถอดรหัสได้ภาพตัวแทนในระดับภาพแบบฉบับและภาพตายตัวออกมาในลักษณะดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าปัจจัยที่มีนั้นก็คือ การนำเสนอของเรื่อง อุลตราแมน ซึ่งในเรื่อง อุลตราแมนนั้น มีการสื่อสารทั้งการสื่อสารเชิงความเสมือน (Analogical Message Code) ที่นำเสนอภาพเรื่องราวต่างๆออกมา และการสื่อสารเชิงตรรกะ (Digital Message Code) ที่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของตัวละครและกำหนดเรื่องราวให้ดำเนินมีการนำเสนอภาพและเนื้อหาดังกล่าวออกมา โดยส่วนที่เด็กปฐมวัยสามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดีนั้นก็คือ การสื่อสารเชิงเสมือน ที่เป็นการนำเสนอภาพเรื่องราวออกมา ส่วนการนำเสนอเนื้อหา การกำหนดบทบาทของตัวละครและเนื้อเรื่อง ซึ่งเป็นส่วนของการสื่อสารเชิงตรรกะนั้นก็เป็นส่วนที่ช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวได้ชัดเจนมากขึ้น ดังนั้นการสื่อสารทั้ง 2 ส่วนนี้จึงเป็นสิ่งที่ผสมผสานกันให้เกิดความหมายขึ้น จึงเป็นผลให้เด็กปฐมวัยรับรู้ตามนั้น ดังเช่น

- คนเก่ง ที่มีลักษณะประจำคือ การสามารถปราบศัตรู ซึ่งเป็นคนร้ายได้นั้น ได้ถูกสื่อความหมายออกมาจากการสื่อสารเชิงตรรกะที่กำหนดบทบาทของอุลตราแมนให้มีหน้าที่ในการปราบสัตว์ประหลาดที่มาทำลายโลก รวมถึงมีพลังพิเศษต่างๆที่นำเสนอไปข้างต้น ที่สามารถต่อสู้กับสัตว์ประหลาดได้จนชนะในที่สุด และที่สำคัญนั้นภาพต่างๆที่ถูกนำเสนอในเรื่อง ซึ่งเป็นส่วนของการสื่อสารเชิงภาพเสมือนนั้นก็เป็นสิ่งสำคัญมากที่เด็กปฐมวัยสามารถจดจำภาพเหล่านั้นได้ว่าเป็นคนเก่ง ตัวอย่างเช่น ภาพที่ 4.6

ภาพที่ 4.6 ภาพอุลตราแมนปล่อยแสงต่อสู้กับสัตว์ประหลาด

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่าการปล่อยแสงปราบสัตว์ประหลาดนี้ เป็นท่าที่เด็กปฐมวัยจดจำได้ดี และสามารถทำตามได้ทุกครั้งเมื่อกล่าวถึงความสามารถของอุลตราแมนอีกด้วย เนื่องจากภาพของการปล่อยพลังแบบนี้มักจะปรากฏในทุกตอนที่อุลตราแมนต้องต่อสู้กับสัตว์ประหลาดนั่นเอง

- คนดี ที่เป็นผู้ช่วยเหลือผู้อื่น เป็นผู้ช่วยปกป้องโลกให้พ้นจากอันตราย นั่นก็คือ การเอาชนะสัตว์ประหลาดโดยการต่อสู้ ซึ่งเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับความเก่งที่นำเสนอในข้างต้นแล้วนั่นเอง

- การทำงานร่วมกัน (Teamwork) ในส่วนของการทำงานร่วมกัน คือ การที่มีการร่วมมือกันทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ดีร่วมกัน โดยในเรื่องนั้นมีการปรากฏของการสื่อสารเชิงตรรกะและการสื่อสารเชิงเสมือนที่ผสมผสานกันในการสร้างความหมายของการทำงานร่วมกัน ในหลายตอนของ เรื่อง อุลตราแมน ดังนี้

ตอนที่อุลตราแมน ปรากฏตัวในอุลตราแมน เดอะมูฟวี่นั้น อุลตราแมนปรากฏตัว และจะมาขอรวมพลังกับฮายาตะ และได้บอกว่าตนมีหน้าที่มากำจัดสัตว์ประหลาดและต้องรักษาความสงบสุขแก่ดาวโลก และจากนั้นทุกตอนก็จะมีอุลตราแมนมาช่วยกำจัดสัตว์ประหลาดที่หน่วยวิหะสู้ไม่ได้

ในอุลตราแมน เดอะมูฟวี่ ฮายาตะ ตัวละครหลักซึ่งเป็นคนหนึ่งในหน่วยวิหะออกไปล่อให้สัตว์ประหลาดเบนมา โผล่ขึ้นมา และให้คนอื่นดักรออยู่โดยรอบ ถ้าหากสัตว์ประหลาดโผล่ขึ้นมา ก็ให้ยิงสัตว์ประหลาดทันที ซึ่งทุกอย่างก็เป็นไปตามนั้น ฮายาตะสามารถล่อให้สัตว์ประหลาดออกมาแล้วคนอื่นก็ช่วยกันยิงจนสัตว์ประหลาดตายในที่สุด

และในตอน เกาะสัตว์ประหลาดนั้น เมื่อหน่วยวิหะไม่สามารถต่อสู้ได้ ฮายาตะก็รวมพลังกับอุลตราแมนที่มีความสามารถมากขึ้นที่จะมาต่อสู้กับสัตว์ประหลาดที่ตัวโตใหญ่ และมีพลังกำลังมากกว่า ซึ่งการรวมพลังกันนั้นก็ส่งผลให้สามารถเอาชนะสัตว์ประหลาดได้ และนอกจากนี้แม้อุลตรา

แมนจะมีพลัง ความสามารถในการต่อสู้กับสัตว์ประหลาดมาก
แค่ไหน แต่ก็ยังมีวันที่สู้สัตว์ประหลาดไม่ได้จนเกือบจะพ่ายแพ้
ซึ่งบรรดาพี่น้องอุลตราแมนจำเป็นต้องมาช่วยมาช่วยจนทำให้
สามารถเอาชนะได้ในที่สุด

นอกจากนี้ยังมีตอน *ศึกยอดมนุษย์ 5 พลัง* ที่เป็นการ
ต่อสู้ของอุลตราแมนรวมพลังกัน เพื่อต่อสู้กับสัตว์ประหลาดที่
อุลตราแมนเพียงตัวเดียวไม่สามารถสู้ได้ ดังเช่น ภาพที่ 4.7 และ
4.8 จากเรื่อง *อุลตราแมน ตอน ศึกยอดมนุษย์ 5 พลัง*

ภาพที่ 4.7 ภาพแสดงการรวมพลังของเหล่าอุลตรา
(1)แมน ในการต่อสู้กับสัตว์ประหลาด

ภาพที่ 4.8 ภาพแสดงการรวมพลังของเหล่าอุลตรา
(2)แมน ในการต่อสู้กับสัตว์ประหลาด

โดยภาพและเนื้อหาทั้งหมดที่ปรากฏในเรื่อง อุลตราแมนนั้นเป็นสิ่งที่ป็นรหัสที่สื่อความ ว่าบทบาทพระเอกของ เรื่องอุลตราแมนนั้น มีภาพตัวแทนของ คนดี คนเก่ง และการทำงานร่วมกัน โดยมีลักษณะประจำตัวที่ได้นำเสนอไปข้างต้น

นอกจากนี้เด็กปฐมวัยได้รับการปลูกฝังจากพ่อแม่ ผู้ปกครองว่าความสำคัญในการดำรงชีวิต คือ การสามารถเอาตัวรอดจากการใช้ชีวิตในสังคมได้ และให้คุณค่าของการทำความดี การไม่ยุ่งเกี่ยวกับคนไม่ดี และการเป็นคนดีนั้นก็มุ่งเน้นไปที่การช่วยเหลือผู้อื่น โดยเฉพาะการช่วยเหลือพ่อแม่ และคนในครอบครัว

“จะสอนลูกเสมอๆว่า หากทำดี ช่วยเหลือพ่อแม่จะได้ขึ้นสวรรค์ หากไม่ทำจะมีคนบนฟ้าแอบมองอยู่ การช่วยเหลือพ่อแม่ก็เป็นการช่วยเหลือเล็กๆน้อยๆ เช่น หยิบน้ำเย็นให้คุณพ่อ คุณแม่ ถ้าเขาอดอดก็จะพูดอย่างนั้น แล้วเขาก็จะเชื่อฟังและทำตาม” (สัมภาษณ์ คุณแม่ 13 มกราคม 2549)

ที่สำคัญนี้พ่อแม่ ผู้ปกครองมักจะดูแล ให้การอบรมสั่งสอนในขณะที่เด็กปฐมวัยชม เรื่อง อุลตราแมน พ่อ แม่ ผู้ปกครองมักจะบอกว่าพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมที่ดี และพฤติกรรมใดที่ไม่ดี จึงเป็นสิ่งที่เด็กปฐมวัยจะซึมซับแนวคิดเหล่านี้ลงไปพร้อมกับการรับชม เรื่อง อุลตราแมน

“เวลาดูก็จะบอกว่าการกระทำแบบนี้ดี การกระทำแบบนี้ไม่ดี มันทำได้แค่นี้เท่านั้น เอามาทำจริงๆไม่ได้นะลูก.....เห็นไหมว่าสุดท้ายคนที่ทำลายบ้านเมืองก็แพ้อุลตราแมนอยู่ดี” (สัมภาษณ์ คุณแม่ 16 มกราคม 2549)

ทั้งหมดนี้จึงเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ภาพตัวแทนจากบทบาทพระเอก เรื่อง อุลตราแมน เกิดขึ้นในลักษณะดังกล่าว

4.4.2 บทบาทของนางเอก

ก. ภาพตัวแทนที่เกิดขึ้นจากบทบาทของนางเอก

นางเอกของเรื่อง อุลตราแมนนั้น จะแสดงออกในลักษณะของผู้ช่วยเหลือพระเอก โดยเฉพาะการดูแลรักษาหากพระเอกได้รับบาดเจ็บ ซึ่งเด็กปฐมวัยสามารถอธิบายออกมา ดังนี้

- เจ้าม์อุลตราช่วยรักษาอุลตราแมนได้ (เด็กชาย อ.2)
- เจ้าม์อุลตราช่วยรักษาอุลตราแมนทุกคน (เด็กชาย อ.3)
- เจ้าม์อุลตราเป็นนางเอกนิสัยดี เขาชอบมาเติมพลังให้ทาโร่ เพราะทาโร่ไม่มีพลังเยอะ ทาโร่จะเสียพลังไปเรื่อยๆจนตาย (เด็กชาย ป.1)
- เจ้าม์อุลตราเป็นนางเอก เพราะเป็นผู้หญิง เขาเป็นหน่วยจัดการสัตว์ประหลาดเหมือนกันแต่เขาเป็นผู้หญิง (เด็กชาย ป.1)
- เจ้าม์อุลตราเป็นคนดี ฆ่าปีศาจได้ (เด็กชาย ป.2)

บทบาทของนางเอกในเรื่อง อุลตราแมนนั้น เป็นภาพตัวแทนที่แสดงถึง ผู้หญิงที่มีความสามารถในการช่วยเหลือ ในการให้การรักษา ให้การดูแลพระเอก มากกว่าความสามารถต่อสู้ปกป้องโลกอย่างพระเอก แต่เป็นผู้ให้กำลังใจ เป็นผู้ให้การสนับสนุนพระเอกในยามเดือดร้อนและคับขันเสียมากกว่า โดยในความเป็นจริงนั้นผู้หญิงก็จะมีบทบาทในหน้าที่เป็นรองกว่าผู้ชายโดยส่วนใหญ่อยู่แล้ว โดยเฉพาะในสังคมญี่ปุ่นนั้นบทบาทของผู้หญิงก็จะเป็นรองผู้ชายอย่างค่อนข้างชัดเจน แม้ว่าในปัจจุบันจะมีการยอมรับบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงมากขึ้นก็ตามแต่ทว่าในทางปฏิบัติแล้วผู้หญิงก็ยังคงเป็นรองผู้ชายอยู่นั่นเอง ดังนั้นในเรื่อง อุลตราแมนก็ได้แสดงภาพตัวแทนเหล่านั้นออกมาเช่นกัน กล่าวคือ ผู้หญิงนั้นแม่จะสำคัญมากเพียงใด แต่บทบาทที่ได้รับก็กลับเป็นได้เพียงผู้ช่วยเหลือและสนับสนุนเท่านั้นเอง หรือแม้แต่ผู้หญิงในบทบาทของแม่ก็เป็นบทบาทของผู้หญิงที่ดูแลลูกและสามี เป็นผู้ที่ต้องให้กำลังใจและให้การสนับสนุนสามีและลูกในการทำงานเช่นกัน

ในบทบาทของเรื่อง อุลตราแมนนั้น เจ้าแม่อุลตราแมนหน้าที่เป็นนางพยาบาลและคอยให้การรักษา และดูแลอุลตราแมนทุกตัวที่ได้รับบาดเจ็บและจะคอยเพิ่มพลังให้แก่อุลตราแมนท่าเรืออีกด้วย บทบาทของนางพยาบาลนั้นเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่เจ้าแม่อุลตราแมนได้รับ ซึ่งเด็กปฐมวัยนั้นจะสามารถรับรู้ได้จากการกล่าวถึงในเรื่อง อุลตราแมน ทั้งยังเป็นผู้รักษาอุลตราแมนตัวอื่นๆ ด้วย จึงแสดงให้เห็นว่าในตัวละครตัวหนึ่งสามารถรับบทบาทได้หลายบทบาท ซึ่งสามารถผสมผสานกันไปได้อย่างลงตัว แต่บทบาทที่เจ้าแม่อุลตราแมนได้รับอย่างชัดเจนมากที่สุดนั้นก็คือบทบาทของการเป็นแม่ ที่คอยดูแลอุลตราแมนนั่นเอง

จากข้อมูลข้างต้นนั้นผู้วิจัยสรุปภาพตัวแทนที่ถูกนำเสนอผ่านทางบทบาทของนางเอกได้ ดังตารางที่ 4.2

ภาพแบบฉบับ (Type)	ภาพตายตัว (Stereotype)	ภาพต้นแบบ (Archetype)
แม่ในสังคมญี่ปุ่นที่คอยดูแลลูกๆและสามี	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นผู้ช่วยเหลือทั้งในด้านการรักษาและการสนับสนุนการทำงานของสามีและลูก - มีความสามารถในหน้าที่ของตนเอง 	-

ตารางที่ 4.2 ตารางแสดงภาพตัวแทนของบทบาทนางเอก เรื่อง อุลตราแมน

จากข้อมูลข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่าภาพตัวแทนของนางเอกจากเรื่องอุลตราแมนที่เกิดขึ้นนั้น เป็นภาพตัวแทนที่เป็นภาพแบบฉบับของแม่ในสังคมญี่ปุ่น ซึ่งมีลักษณะประจำจนเป็นภาพตายตัว คือ การเป็นผู้ช่วยเหลือ ดูแล และรักษาพระเอกยามที่พระเอกได้รับความเดือดร้อน ซึ่งภาพตัวแทนดังกล่าวนี้เป็นภาพตัวแทนที่สะท้อนมาจากความจริงของสังคมในสังคมญี่ปุ่น โดยที่สังคมญี่ปุ่นในช่วงก่อนสงครามนั้นสามีจะเป็นเสาหลักของครอบครัวเป็นผู้มีสิทธิ์ขาดในฐานะหัวหน้าครอบครัว ส่วนภรรยาจะอยู่บ้านมีหน้าที่ดูแลปรนนิบัติรับใช้สามีและบิดามารดาของสามี รวมทั้งทำงานบ้านเลี้ยงลูกทุกอย่าง (ไซโมพร สุซัมพันธ์, 2541 : 31) ดังนั้นภาพตัวแทนดังกล่าวจึงถูกนำเสนอออกมาให้เห็นในบทบาทของนางเอก ที่มีบทบาทของการเป็นผู้ช่วยเหลือและสนับสนุนพระเอกอยู่เป็นประจำ ซึ่งเด็กปฐมวัยก็สามารถถอดรหัสดังกล่าวออกมาได้ดังกล่าว

ข. ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดภาพตัวแทนจากบทบาทของนางเอก

โดยผู้วิจัยเห็นว่าที่เด็กปฐมวัยนั้นสามารถถอดรหัสภาพตัวแทนจากบทบาทของนางเอกดังกล่าวออกมาได้นั้นเป็นเพราะเนื้อหาที่นำเสนอ ในเรื่อง อุลตราแมน แม้ว่าเด็กปฐมวัยจะไม่รู้ถึงลักษณะวัฒนธรรม ค่านิยมของสังคมญี่ปุ่น แต่ทว่าเด็กปฐมวัยก็สามารถเข้าใจสิ่งที่นำเสนอออกมาได้ เนื่องจากเด็กปฐมวัยสามารถรับชมจากการสื่อสารเชิงความเสมือน (Analogical Message Code) คือภาพเรื่องราวที่แสดงถึงความเป็นผู้ช่วยเหลือของเจ้าแม่อุลตรา ภาพที่ 4.9 ที่ถ่ายทอดออกมาจาก เรื่อง อุลตราแมน ซึ่งได้ผสมผสานเข้ากับการสื่อสารเชิงตรรกะ (Digital Message Code) ซึ่งก็คือเนื้อหาต่างๆที่กำหนดบทบาทของเจ้าแม่อุลตราที่ถูกนำเสนอในเรื่อง อุลตราแมนนั่นเอง

ภาพที่ 4.9 ภาพเจ้าแม่อุลตราช่วยเหลืออุลตราแมนทาโร

4.4.3 บทบาทของตัวร้าย

ก. ภาพตัวแทนที่เกิดขึ้นจากบทบาทของตัวร้าย

ตัวร้ายจากเรื่อง อุลตราแมน มีลักษณะแสดงออกถึงการทำลายล้างบ้านเมือง มีนิสัยไม่ดี ชอบอาละวาด มีอาวุธที่นำไปใช้ในการทำสิ่งที่ไม่ดี เช่น การทำลายบ้านเมือง เป็นต้น

- สัตว์ประหลาดจะมายึดโลก (เด็กชาย อ.2)
- สัตว์ประหลาดตัวยาว น่ารักมาก (เด็กชาย อ.2)

- สัตว์ประหลาดยึดพลังของอุลตราแมน (เด็กชาย อ.3)
- สัตว์ประหลาดชอบทำร้ายโลก โจมตีโลก ชอบออกอวาละวาด (เด็กชาย อ.3)
- สัตว์ประหลาดหน้าตาน่าเกลียดน่ากลัว ดูๆ (เด็กชาย อ.3)
- สัตว์ประหลาดทุกตัวเป็นตัวร้าย เพราะว่ามันจะยึดครองโลก และมันก็มาทำลายเมือง แล้วคนก็จะตาย (เด็กชาย ป.1)
- สัตว์ประหลาดเป็นตัวร้ายจะมาแย่งชิงโลก และมีสัตว์ประหลาดตัวหนึ่งมีควีนดำๆ ขึ้นมาบนหัวมัน แล้วก็เป็นสีดำแล้วมันก็มาสู้กับอุลตราแมน มันก็ใช้พลังเพราะมองไม่เห็น แล้วในที่สุดอุลตราแมนก็สู้กับสัตว์ประหลาดตัวนั้นได้ (เด็กชาย ป.1)
- สัตว์ประหลาดชั่วร้าย ชอบทำลายผู้อื่น (เด็กชาย ป.1)
- สัตว์ประหลาดเป็นตัวร้ายจะมายึดครองโลก ยึดพลังของอุลตราแมน (เด็กชาย ป.1)
- อุลตราแมนด้ากเขาเป็นตัวร้าย เพราะเขาตาแดง แล้วเขาก็อัดอุลตราแมนทุกตัวจนอุลตราแมนหาไร่เกือบตาย (เด็กชาย ป.1)
- สัตว์ประหลาดพยายามฆ่าอุลตราแมน ทำร้ายบ้านเมือง (เด็กชาย ป.2)
- สัตว์ประหลาดเป็นตัวร้าย เพราะมันโจมตีโลก (เด็กชาย ป.2)
- สัตว์ประหลาดฆ่าคนทั้งหมดในโลก (เด็กชาย ป.2)
- สัตว์ประหลาดชอบอวาละวาด มันทำลายเมือง (เด็กชาย ป.2)

- สัตว์ประหลาดเอเลี่ยนร้ายสุด จะยึดครองโลกแต่อุลตราแมนจะช่วยพิทักษ์ มันเลยเปลี่ยนใจจะฆ่าอุลตราแมนให้หมดก่อน เสร็จแล้วค่อยยึดครองโลก (เด็กชาย ป.2)
- สัตว์ประหลาดมันจะยึดครองโลก มันน่าเกลียด นิสัยไม่ดี (เด็กชาย ป.2)
- สัตว์ประหลาดมันจะยึดครองโลก น่าเกลียด บางตัวมันก็มีหลายตา บางตัวก็มีก้ามปู มีหนามตุ่มๆ มันจะพ่นออกไปอาจจะระเบิดแล้วก็ตูม (เด็กชาย ป.2)

บทบาทของตัวร้ายในเรื่อง อุลตราแมนนั้น เป็นภาพตัวแทนที่แสดงถึงความเก่งที่มีพลังกำลัง แต่นำความเก่งนั้นไปใช้ในทางที่ผิด เป็นการนำไปใช้ในการทำลายล้างบ้านเมือง การยึดครองโลกซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนของตัวร้าย นอกจากนี้ลักษณะที่สำคัญ คือ เป็นศัตรูกับพระเอก และมีจุดมุ่งหมายในการทำลายพระเอก ดังนั้นจึงเป็นตัวร้ายอย่างแน่นอน จึงแสดงให้เห็นแนวคิดที่ว่าแม้คนเราจะเก่ง จะมีความสามารถนั้นก็ไม่สามารถเป็นพระเอกในสังคมได้ หากเก่งแล้วนำไปใช้ในทางที่ผิด ก็เป็นสิ่งที่จะได้รับการขนานนามว่าเป็นตัวร้าย ดังเช่นในเรื่อง อุลตราแมนนั่นเอง

จากข้อมูลข้างต้นนั้นผู้วิจัยสรุปภาพตัวแทนที่ถูกนำเสนอผ่านทางบทบาทของตัวร้ายได้ ดังตารางที่ 4.3

ภาพแบบฉบับ (Type)	ภาพตายตัว (Stereotype)	ภาพต้นแบบ (Archetype)
คนร้าย	<ul style="list-style-type: none"> - หน้าตาน่ากลัว ดุดัน - มีการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ทำร้ายคน ทำลายบ้านเมือง - ต่อสู้กับคนดี - มีอาวุธและพลังกำลังในการต่อสู้แต่นำมาใช้ในทางที่ผิด 	-

ตารางที่ 4.3 ตารางแสดงภาพตัวแทนของบทบาทตัวร้าย เรื่อง อุลตราแมน

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นถึงภาพตัวแทนในระดับของภาพแบบฉบับและภาพตายตัวของคนร้ายจากบทบาทตัวร้าย ที่มีลักษณะประจำที่มีลักษณะหน้าตาน่ากลัว และมี

พละกำลังที่นำไปใช้ในทางที่ผิด ในการทำลายบ้านเมือง ทำร้ายผู้คน และก็ต่อสู้กับพระเอกที่เป็นคนดี โดยมีปัจจัยที่มีส่วนทำให้เกิดภาพตัวแทนเหล่านี้ ดังที่จะนำเสนอต่อไปนี้

ข. ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดภาพตัวแทนจากบทบาทของตัวร้าย

เด็กปฐมวัยสามารถถอดรหัสสิ่งเหล่านี้ได้ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า เป็นเพราะการนำเสนอของเรื่องอุลตราแมนที่นำเสนอเรื่องราวของสัตว์ประหลาดออกมาเป็นตัวร้ายที่มักจะทำลายล้างบ้านเมือง ซึ่งในการนำเสนอนั้นก็มีการนำเสนอในส่วนของ การสื่อสารเชิงตรรกะ (Digital Message Code) ที่กำหนดเรื่องราวในเรื่อง อุลตราแมน รวมทั้งบทบาทของสัตว์ประหลาดที่มีบทบาทในการทำลายบ้านเมือง และทำร้ายผู้คน และรวมถึงการสื่อสารเชิงภาพเสมือน (Analogical Message Code) ที่นำเสนอภาพของอุลตราแมนที่มีหน้าตาน่าเกลียด ดังภาพที่ 4.10 และมักจะทำลายบ้านเมือง ทำร้ายผู้คน ซึ่งปรากฏในเกือบทุกตอน ดังภาพที่ 4.11

ภาพที่ 4.10 ภาพสัตว์ประหลาดที่มีหน้าตาน่าเกลียด น่ากลัว

ภาพที่ 4.11 ภาพสัตว์ประหลาดทำลายบ้านเมือง

ภาพเหล่านี้ที่ปรากฏออกมานั้นมีความสำคัญมากกับการทำความเข้าใจและถอดรหัสของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเด็กปฐมวัยนั้นสามารถเข้าใจภาพได้ดี แต่อย่างไรก็ตามเนื้อหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น บทสนทนา บทบรรยายที่ปรากฏในเนื้อเรื่องนั้น ล้วนเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยเสริมให้เด็กเข้าใจเรื่องราวและสามารถถอดรหัสออกมาได้

นอกจากนี้การอบรมสั่งสอนของพ่อ แม่ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยนั้นก็ได้อบรมสั่งสอนในขณะที่เด็กปฐมวัยรับชม เรื่อง อุลตราแมน อีกด้วยว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดี ไม่เหมาะสม ไม่ควรเอาแบบอย่าง

“เมื่อปรากฏภาพแบบนี้ (สัตว์ประหลาดทำลายบ้านเมือง) ก็จะไม่บอกลูกว่าไม่ควรทำนะลูก มันเป็นการกระทำที่ไม่ดีนะคะ และก็ไม่ต้องไปใช้กับใครด้วย ไม่ควรต่อสู้หรือทำร้ายใคร” (สัมภาษณ์ คุณแม่ 13 มกราคม 2549)

ด้วยเหตุผลเหล่านี้จึงเป็นการช่วยให้เด็กปฐมวัยซึมซับแนวความคิดเหล่านี้พร้อมการรับชม เรื่อง อุลตราแมน จึงส่งผลให้ภาพตัวแทนดังกล่าว